

dlouhých asi 8 mm, nanesených tryskovou tiskárnou na dolním okraji zásilky. Každé číslici PSČ odpovídaly čtyři čárky (jedna krajní čárka byla startovací). Vlevo od kódu PSČ může být kód operátorského pracoviště.

V roce 1993 byla v Praze instalována nová, podstatně modernější automatická třídící linka dodaná firmou Siemens. Kódové čárky na zpracovaných zásilkách jsou výrazně kratší (jsou dlouhé asi 4 mm) a jsou umístěny hustěji u sebe. Číslice PSČ jsou kódovány v obráceném pořadí a kód je doplněn kontrolní číslicí. Vlevo je kód linky, případně operátorského pracoviště. V roce 1999 byly stejné linky instalovány také v Plzni, Bratislavě a Košicích, v roce 2004 byla instalována linka v Olomouci a v roce 2005 v Žilině a ve Zvolenu. Postupně mají být automatickými třídícími linkami vybaveny i další nově budované třídírní listovních zásilek v České republice.

Poloautomatické třídící stroje

Tyto stroje měly být používány v menších poštovních uzlech. Po pokusu se sovětským třídícím strojem (v roce 1970) byly od roku 1979 vybavovány některé pošty poloautomatickými třídícími stroji IPF80/D z NDR. Tyto stroje však na zásilkách nezanechaly stopy, a tak jejich provoz nelze na celistvostech přímo dokumentovat. Výjimkou jsou případy, kdy byla zásilka při zpracování poškozena a pošta tuto skutečnost dokumentovala příslušným omluvným razítkem.

Poloautomatický stroj IPF80/D na strojovém razítku NDR.

Nepříliš úspěšné pokusy

Stadium testování nikdy nepřekročil zkušební provoz **jednoduchého kódovacího pracoviště**. Původním záměrem bylo vybavit větší množství pošt zařízení, na kterém obsluha nakóduje PSČ, a zásilky půjdou ve třídícím centru

rovnou do třídícího stroje. Toto zařízení otiskovalo na zásilky kódové čárky mechanicky přes barvicí pásku, nejsou tedy složeny z teček. Během 80. let bylo postupně testováno na poštách v Bratislavě, Pardubicích a Trutnově. V roce 1990 byl tento experiment ukončen.

Samoobslužné automaty na příjem doporučených zásilek měly usnadnit příjem těchto zásilek a zkrátit fronty u poštovních přepážek. První automat u nás byl zkoušen na poště Praha 6 v roce 1973. Za necelých pět měsíců bylo přijato celkem 520 zásilek a automat byl pro malou spolehlivost vyřazen. Lépe nedopadly ani pokusy s dalšími modely automatů v letech 1981 až 1986. I v těchto případech počty přijatých zásilek dosáhly jen několika stovek. Samoobslužné automaty otiskovaly na podané zásilky otisk s pevnou hodnotou výplatného (za doporučený dopis základního váhového stupně) a s podacím číslem.

Zásilka s kódem jednoduchého kódovacího pracoviště.

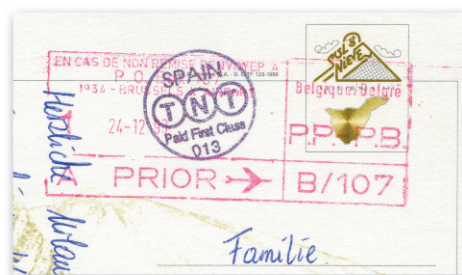
Do sběratelské oblasti automatizace poštovního provozu můžeme zahrnout i automatové známky nebo sbírání nálepek z přepážkových terminálů. Oboje jsme už probrali na jiném místě.

Nakonec jsme si nechali aspoň krátkou zmínku o zajímavých celistvostech z posledních let, na kterých se odráží snaha odesílatelů o úsporu poštovních nákladů, vstup soukromých společností na poštovní trh a využívání nových technologií přenosu informací.

Remailing

TAK OZNAČUJEME odeslání zpravidla hromadné firemní korespondence z jiné země, než odpovídá adrese odesílatele. Hlavním důvodem je, že v zemi vybrané pro odeslání zásilek je výhodnější poštovné. Na zásilce je obvykle razítko nebo nálepka s informací o zaplacení poštovného v jiné zemi, než kde je adresa odesílatele. Do země odeslání má být také zásilka vrácena v případě nedoručitelnosti.

Podobný charakter má odesílání soukromé korespondence, například pozdravů

Detail z pohlednice z Kanárských ostrovů dopravené společností TNT a odeslané z Belgie.

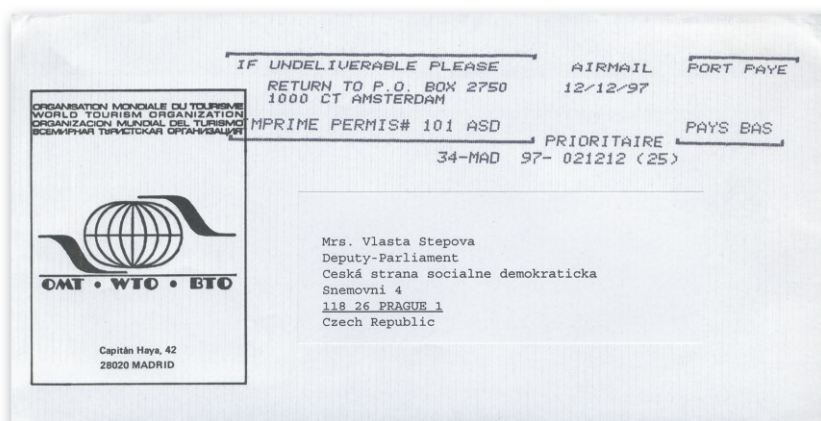
odevzdaných v recepci hotelu v rekreační oblasti, prostřednictvím soukromé firmy, která předá zásilky k další dopravě poště v jiné zemi. Tak mohou být pozdravy z dovolené ve Španělsku posílány třeba přes Velkou Británii nebo Belgii.

Hybridní pošta

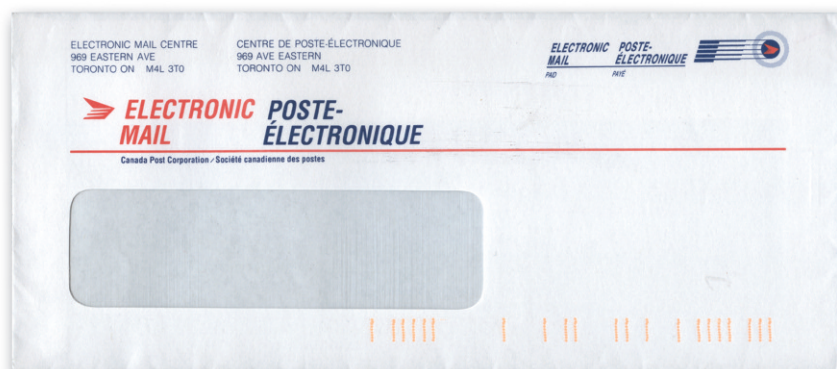
TUTO RELATIVNÍ NOVINKU při odesílání korespondence umožnil elektronický přenos dat. Zejména masově odesílané zásilky (účty, faktury, upomínky, nabídky, potvrzení) mohou být posílány v elektronické podobě do specializovaného tiskového a expedičního střediska pošty, které je blíž příjemci. Tam se teprve zásilka vytiskne, vloží do obálky a předá k další dopravě a doručení adresátovi. Odpadá tak přeprava velkých objemů zásilek na velké vzdálenosti. Využití této „elektronické pošty“ (pozor: nejde o internetový e-mail) bývá obvykle vyznačeno na zásilkách.

I soukromé osoby dnes mohou využít nabídek některých internetových společností a poslat jejich prostřednictvím dopis, který část cesty vykoná v elektronické podobě a teprve později je vytištěn a předán poště k doručení.

Před nedávnou dobou byla tato novinka prezentována i na filatelistických výstavách, kdy odesílatelé mohli odeslat speciální **elektronické pohlednice**, u nichž adresu a text napsali na terminálu, který byl k tomuto účelu k dispozici. Adresát pak dostal poštou vytištěnou zvláštní pohlednici. Uplynulo pár let a dnes už možnost poslat někomu pohlednici s využitím nabídky na Internetu nikoho příliš nepřekvapuje.

Zásilka ze Španělska do České republiky, odeslaná v Nizozemí.

Obálky „elektronické pošty“ z Kanady a z Německa.

Elektronická pohlednice z filatelistické výstavy PHILEXFRANCE '89 a vánoční pohlednice, jejíž adresa a text byly posílány po Internetu do rakouského Christkindlu, kde byla pohlednice vytištěna, ofrankována, orazítkována a odeslána.